

PM 2010-09-14

Dnr 2010:1461

JÄRNVÄGSANSLAGENS UTVECKLING

Stämmer uppgiften att regeringen har fördubblat järnvägsanslagen? I så fall, under vilken period? Gäller det enbart investeringar eller är underhåll inkluderat?

I budgetpropositionen, volym 12, utgiftsområde 22 återfinns uppgifter avseende anslaget 1:4 Banhållning. Där anges att anslaget används för:

- myndighetsutövning, främst fastställelse av tågplan och järnvägsplan,
- bidrag till Inlandsbanan enligt avtalet mellan staten och Inlandsbanan AB,
- Banverkets kostnader för trafikavgifter enligt avtalet om Öresundsförbindelsen,
- bidrag till anläggningar i anslutning till det kapillära bannätet i enlighet med tidigare riksdagsbeslut,
- investeringar i statliga järnvägar,
- drift och underhåll av statliga järnvägar samt trafikledning,
- andra insatser, utöver banhållning och bidragsgivning, som syftar till att uppnå de transportpolitiska målen,
- räntor och återbetalning av lån för järnvägsändamål upptagna i Riksgäldskontoret,
- bolagiseringseffekter (myndighetskapital),
- kostnader för ett eventuellt infriande av betalningsutfästelser avseende villkorade aktieägartillskott till Svedab,
- kostnader för ett eventuellt infriande av kapitaltäckningsgarantin till Arlandabanan Infrastructure AB.

Som framgår av uppräknningen ingår drift och underhåll.

Utredningstjänsten har hämtat utfallsuppgifter från ESV för detta anslag avseende perioden 1998-2009. Se tabell 1 nedan. Där finns även anslagsnivån för 2010 enligt budgetpropositionen för 2010.

Som framgår av tabellen motsvarar anslagen för 2007-2010 en ökning med 97,4 % jämfört med föregående fyraårsperiod.

Tabell 1 Anslaget Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter, tusentals kr

Utfall 1998	7 595 939
Utfall 1999	7 113 026
Utfall 2000	5 991 074
Utfall 2001	6 930 369
Utfall 2002	7 031 507
Utfall 2003	6 856 995
Utfall 2004	8 550 722
Utfall 2005	10 652 102
Utfall 2006	11 027 079
Utfall 2007	16 019 072
Utfall 2008	27 139 369
Utfall 2009	15 445 731
budget 2010	14 642 000
2003-2006	37 086 898
2007-2010	73 246 172
Ökning 2007-2010 jämfört med 2003-2006	97,4 %

Källa: ESV Tidsserier Statsbudgeten 2009, tabell 11

En viktig anledning till att anslagsökningen blev så stor är att regeringen valt att amortera stora delar av lån som tidigare tagits i Riksgälden för investeringar.

I budgetproposition för 2008, utgiftsområde 22, uppger regeringen att:

För 2007 föreslår regeringen på tilläggsbudget i samband med denna proposition riktade amorteringar av järnvägslån på 3 000 miljoner kronor och amorteringar av väglån på 7 000 miljoner kronor i syfte att på kort och lång sikt frigöra medel för att förbättra väg- och järnvägsnäten.

I proposition 2008/09:2 Tilläggsbudget 2 till statsbudgeten för 2008, skriver regeringen att:

Regeringens uppfattning är att statliga infrastrukturinvesteringar som regel ska finansieras med anslag. Lånefinansiering av investeringsutgifterna bör endast vara aktuell då kostnaderna finansieras genom brukaravgifter e.d. För att möjliggöra en amortering av den samlade låneskulden bör anslaget ökas med 13 390 000 000 kronor. Denna återbetalning av lån är en intern finansiell transaktion som inte påverkar statens lånebehov eller finansiella sparande 2008. Amorteringen innebär att anslagsbehovet för

räntor och återbetalning av lån för järnvägar 2009 blir 1 423 000 000 kronor lägre än vad som tidigare beräknats. För 2010 och 2011 beräknas behovet bli 1 286 000 000 kronor respektive 1 043 000 000 kronor lägre.

De faktiska investeringarna stämmer således inte överens med utvecklingen av anslagen. I tabell 2 återges uppgifter från Nationalräkenskaperna vid SCB.

Tabell 2 Offentliga investeringar i infrastruktur, fasta priser, exkl. moms, miljoner kr.

År	Vägar och gator		Järnvägar	Lokaltrafik	Hamnar	Flygplatser	Totalt
		därav Vägverket					
1996	8 177	6 786	8 647	205	310	43	17 382
1997	7 487	6 243	5 643	109	214	17	13 470
1998	9 163	7 225	6 840	263	266	16	16 548
1999	8 000	5 955	5 908	126	271	35	14 340
2000	7 295	4 845	4 224	183	375	41	12 118
2001	8 948	5 835	4 285	343	260	94	13 930
2002	11 622	7 932	5 409	110	400	104	17 645
2003	12 395	9 149	6 464	215	284	76	19 434
2004	12 680	9 333	9 125	251	338	117	22 511
2005	11 410	7 960	10 810	279	308	130	22 937
2006	12 358	8 084	9 783	172	287	88	22 688
2007	12 466	7 722	10 272	71	281	117	23 207
2008	14 146	8869	12 228				26 374
2009							
2003-2004	25 075	18 482	15 589	466	622	193	41 945
2007-2008	26 612	16 591	22 500				
2003-2006	48 843	34 526	36 182	917	1 217	411	87 570

Källa: SCB/Nationalräkenskaperna, offentlig ekonomi

Det finns än så länge bara helårsuppgifter t.o.m. 2008. Uppgifter för 2009 förväntas komma från SCB den 15 september (då baserat på kvartalsdata).

Investeringar i järnvägar enligt tabell 2 utgörs av statliga investeringar via Banverket och Botniabanan AB. Det finns enligt Sika (numera Trafikanalys) även andra aktörer som utför mindre investeringar. NR samlar inte in några sådana uppgifter. Utgifter på drift- och underhåll ingår inte i NR:s investeringsstatistik.

Källor:

- ESV Tidsserier Statsbudgeten 2009, tabell 11 ESV
- budgetpropositionen för 2010, volym 12, utgiftsområde 22
- budgetproposition för 2008, utgiftsområde 22
- proposition 2008/09:2 Tilläggsbudget 2 till statsbudgeten för 2008
- Katarina Wizell, SCB/NR
- *SIKA Basfakta 2008*, SIKA Statistik 2009:28